

Malý dopisovateľ.

Návod

ako treba písať listy a príležitostné
detské dopisy.

Pre slovenské detky

napísal

Gašparík J.
Strýčko z Martina.

Martin 1912
3

Turčiansky Sv. Martin.

Tlačil a vydal J. Gašparík kníhkupec a kníhtlačiar.

1912.

Nákladom J. Gašparika, kníhkupca v Turčianskom Sv. Martine vyšly posiaľ nasledujúce knižky:

Dížeň, mäkčeň a ypsilon. Návod, ako možno za tri dni naučiť sa správne po slovensky písať. Napísal J. G. Leštinský. Druhé vyd. Cena 40 hal.

Nový Vinšovník. Obsahujúci vinše sviatkové, meninové, pri zkuškách, medické, svadobné a na krštení. Napísal Samuel Kupčok. Cena 60 hal.

Slovenské kuplety. Zartovné piesne zo života od Leštinského, sv. I., cena 60 halierov.

Veršiky na pohľadnice. Napísal J. Gašparík Leštinský. Cena 24 halierov.

Veršiky do pamätníka. Napísal J. Gašparík Leštinský. Cena 30 halierov.

Myšlienky výtečných mužov inojazyčných. Sostavil Jozef Viktorín. Cena 20 halierov.

Zpod jarma. Básne Svetozára Hurbana Vajanského. Cena 1 koruna. Viazané 1 kor. 60 halierov.

Na svite. Verše Somolického. Druhé vydanie. Cena 1 koruna. Viazané 1 kor. 60 halierov.

Sluby. Obraz z ľudu v jednom deji od Tajovského. Druhé vydanie. Cena 30 halierov.

Malý ziačik. Veršiky pre školskú mládež. Napísal J. Gašparík Leštinský. Cena 12 halierov.

Pekné kvietky pre pilné dietky. Napísal Rëhor Uram-Podtatranský. Cena 50 hal.

Poklad. Rozprávka. Napísal Jonatan Dobr. Čipkay. Tretie vydanie. Cena 12 halierov.

Lacik. Rozprávka. Napísal August Horislav Škultéty. Druhé vydanie. Cena 10 halierov.

Pavučina. Rozprávka. Napísal Jonatan Dobroslav Čipkay. Druhé vydanie. Cena 12 halierov.

Ztratené peniaze. Rozprávka. Napísal Aug. Horislav Škultéty. Druhé vydanie. Cena 10 halierov.

Skapaný diamant. Rozprávka. Napísal Jonatan Dobroslav Čipkay. Druhé vydanie. Cena 20 hal.

Starootcovský prsteň. Rozprávka. Napísal Jonatan Dobroslav Čipkay. Druhé vydanie. Cena 24 hal.

Malý dopisovateľ.

Návod

ako treba písať listy a príležitostné
detské dopisy.

Pre slovenské detky

napísal

Strýčko z Martina.

(Gašparík, J.)

Turčiansky Sv. Martin.

Tlačil a vydal J. Gašparík kníhkupec a kníhtlačiar.

1912.

Slovenská pedagogická knižnica
Bratislava

Sign.

P Petr. č. 175925

y 938.8

Blahorodý Pán

Miloslav Javorovský

v Orešanoch.

Úvod

a úprava, ako treba listy písať a adresovať.

Milé dietky! Dnes žijeme také časy, že skoro ani jeden z nás nemôže sa zaobiť bez toho, že by vo svojom živote nemusel čo len pár riadkov niekomu napísať. Veď už v detinskom veku musíme písať tu kamarátovi alebo kamarátke, tu sestre alebo bratovi, ba — bohužiaľ — nie zriedka i otcovi z domu vzdialenému. Ideme do škôl, na remeslo alebo do sveta, i odtiaľ musíme písať rodičom, pokrevným a priateľom. Pripravíme sa vo svete pre život, zase musíme písať listy súvisiace s naším povoláním, lebo s každým človekom nemôžeme sa osobne dohovoriť. A tak to ide do staroby, až po hrob.

A ponevác počas celého nášho života musíme písať listy nie len seberovným a podriadeným, ale i vyššie postaveným osobám, často nevieme si rady; rozmýšľame a trápime sa, ako začať, aký titul patričnému dať, v akej forme a ako napísať a dokončiť niekoľko slov, ktoré by sme zočivoči za chvíľočku vyslovili. Dakedy ozaj mnoho starostí narobí nám nepatrných pár riadkov, ktoré máme niekomu napísať.

Preto treba sa nám od malička cvičiť v písaní listov. A aby sme sa už v detinskom veku naučili písať listy, píšme ich nielen z potreby, ale i pre zábavu, pre ukrátenie času, alebo lepšie povedano: **hrávajme sa i na písanie listov.** Čím viac budeme písať, tým lepšie sa písať naučíme, tým lepšie sa v písaní listov vycvičíme.

A keď píšme, neprepisujme listy, ktoré sú určené pre dospelých; nepíšme o veciach, ktoré sú nám neznáme, ktoré sú od nášho detského pochopu a od našich detských potrieb ešte veľmi vzdialené: ale píšme len o tom, čo sa nás týka, a len

to, čo vieme porozumeť a pochopiť. Pri-
tom neužívajme slov a viet, ktorým neroz-
umieme, ale píšme vždy len svojími vlast-
nými slovami tak, ako sa nám ony v my-
sli rodia, ako ony z našej vlastnej duše vy-
chádzajú. A píšme vždy krátko, jadrne,
zreteľne a srozumiteľne, aby ten, kto naše
riadky číta, nevyčítal z nich dačo inšieho,
ale len to, čo sme chceli a mysleli napísať.
Píšme, nakoľko len možno, v krátkych ve-
tách. Každú vetu začnime veľkou písmenou
a zakončme ju bodom. A dbajme vždy i na
to, aby každý list bol primerane začatý i
dokončený a aby v ňom nebolo ničoho zby-
točného a nepotrebného.

Nejeden, keď píše list, napíše na prí-
klad takto: „List písaný 17. apríla 1912“,
ale **kde** je písaný, to nenapíše. Miesto
svojej obce napísal dve slová také, ktoré
rozumejú sa samy sebou. Keď mám pred
sebou list, vtedy vidím a viem, že je to
list, a nie motyka, a viem i to, že ten
list je **písaný**, a nie maľovaný alebo vy-
šívaný. Lepšie by bol pisateľ urobil, keby

miesto tých dvoch nepotrebných slov bol radšej napísal meno svojej obce, z ktorej písal. Na príklad: „V Žiline, dňa 17. apríla 1912.“

Druhý napíše: „Karta písaná“, ale ne- napíše **kde**, len kedy, a za tým píše asi takto: „Dávam Vám na vedomie a srdečne Vás pozdravujem týmito mojimi riadkami, veľactený pán priateľ, i s Vašou rodinou, ja akožto Váš dobre známy a úprimný ctiteľ, pri tom Vás „laskave“ prosím, aby ste mi ráčili poslať nasledujúce veci, ktoré si tu objednávam, ale len tie mi pošlite, ktoré si tu od Vás objednávam, inšie mi neposielajte.“ A ponevač píše na dopisovacej karte, tými nepotrebnými vetami zaplnil skoro celú, tak, že to, čo si chce objednať, musí napísať nezreteľne, drobnými písmenami, na samom spodku, kde už ani na podpis nezostane mu miesta; podpíše sa len na bok cez konce napísaných riadkov, tak, že sa jeho meno ani prečítať nedá. A ponevač ešte i poštové razítko na známke nie je dobre vytlačené,

človek ozaj nevie a nemôže vedieť, kto a z kade tú kartu písal.

Preto najprv treba na samý vrch listu alebo karty napísať meno tej obce, v ktorej píšeme, a udať deň, mesiac i rok. Na príklad: „V Záturčí, 7. júla 1912.“ A potom napíšme to, čo chceme, ale určite, srozumiteľne a bez všetkých nepotrebných táranín.

Keď Jankovi pichne dačo do nohy, zavolá: „Mamička! Čosi mi pichlo do nohy. Prosím Vás, poďte mi to vyňať.“ A keď Miško vidí na ceste svojho kamaráta, zavolá naň: „Janko! Počkaj! Chcem Ti dačo povedať.“ Janko Postojí. Miško mu povie, čo chce. A keď mu všetko povedal, podá mu ruku, povie mu: s Bohom! a ide nazpät.

I listy musíme písať na takýto spôsob. Najprv oslovíme toho, komu píšeme, jeho menom. Potom mu napíšeme, čo chceme. A keď sme všetko napísali, zakončíme list odporúčaním sa, výrazom nášho priateľstva alebo úcty a podpisom svojho mena. Keď píšeme známemu, ktorý naše písmo

pozná, vtedy postačí, keď sa podpíšeme krstným menom; ale keď píšeme neznámemu, musíme sa podpísať nielen krstným, ale i rodinným menom.

Keď je list hotový, prečítame ho ešte raz; ak najdeme v ňom nejaké chyby, tie opravíme a len potom vložíme ho do obálky a obálku zalepíme. Na obálku napíšeme adresu, to jest meno toho človeka, ktorému list patrí. Meno píše sa asi cez prostriedok obálky. Na spodok obálky v pravo napíše sa meno obce, v ktorej ten človek býva. Ak lístok pošleme po poslovi, vtedy nám netreba napísať nič inšie; ale ak ho posielame poštou, musíme meno poslednej pošty udať po maďarsky a prilepiť naň 10-halierovú poštovú známku.

Deti medzi sebou netitulujú sa „pánmi“ a „slečnami.“ Také titule patria len väčším a dospelým. Preto deti svojim kamarátom a kamarátkam nech adressujú listy takto:

Ctenej priateľke . . .

Aničke Stehlíkovej . . .

v Medzihorí.

Alebo:

Milému kamarátovi

Palkovi Stonohovi

v Jablonove.

A len dospelým, treba adrossovať takto:

Veľactenému Pánu

Michalovi Jahodovi, učiteľovi

v Zásekách.

Alebo, aby sa ľahšie čítalo, že by sa totiž mená nemusely skloňovať, môže sa adrossovať i takto:

Ctený Pán

Jozef Gašparík, kníhkupec

v Turčianskom Sv. Martine.

Mnohovážny Pán

Ondrej Náková starší

v Orechovciach.

Veľactená Pani

vdova Mária Konôpková

v Brestovej.

Veľactená Slečna

Mária Dolinská

v Medzihorí.

Blahorodý Pán

Dr. Milan Ivanka, pravotár

Trnava.

Velebný Pán

Ján Javora, r. k. farár

Brestová.

Dvojejctihodný Pán

Ivan Hradecký, ev. farár

Javorníky.

Slávna Správa

Vzájomnej Pomocnice

v Mošovciach.

Slávna Administrácia

„Národného Hlásnika“

v Turčianskom Sv. Martine.

Ctené

„Noviny Malých“

Nitr. stol.

Senica.

I. Listy pozývacie.

1. Pozvanie bavíť sa s novou bábikou.

V Turč. Sv. Martine, 12. júla 1912.

Drahá Anička!

Tetuška z Nového Mesta poslala mi peknú bábiku. Príď ju pozreť. Budeme sa s ňou bavíť. Čakám Ťa iste!

Tvoja priateľka
Olga.

2. Odpoveď na toto pozvanie.

V Turč. Sv. Martine, 12. júla 1912.

Drahá Olinka!

Tvoj lístok som dostala. Srdečne sa teším i Tvojmu pozvaniu i tej novej bábike, s ktorou chceš mi dopriať sa pobaviť. Ale odpusť, že nemôžem prísť. Popoludní príde

k nám Elenka Holubovie, nuž musím ju čakať a zabaviť sa s ňou až do večera. Ale zajtrá — ak dá Pán Boh dožiť — prídem hneď po obede.

Do videnia!

Tvoja
Anča.

---

3. Pozvanie baviť sa s vozičkom.

V Jelšínach, 15. júla 1912.

Milý Janko!

Otecko doniesol mi z jarmoku malý voziček. Je pekný. Pozdá sa Ti. Príď k nám dnes popoludní. Obzreš si ho a zabavíme sa. Pýtaj sa od mamy. Veď Ťa ona pustí.

Do videnia!

Tvoj priateľ
Samko.

---

4. Odpoveď.

V Jelšínach, 15. júla 1912.

Samko môj drahý!

Tvoj lístok som dostal. Ale dnes nemôžem prísť. Mamička práve teraz išla do

mesta a ja musím byť doma a dozerať na malú sestričku. Mama povedala, že ma pustí zajtrá. Teda zajtrá popoludní čakaj ma iste. Do videnia!

Srdečne Ťa pozdravuje

Tvoj priateľ

Janko.

5. Pozvanie obzrieť si stavebné kamienky.

V Orechovciach, 5. aug. 1912.

Drahý priateľ, Miško!

Otecko bol včera v meste. Doniesol mi ztade hodnú škatuľu stavebných kamienkov. Pri kamienkoch sú i obrázky, podľa ktorých dá sa z nich všeličo vystaviť. Príď si ich obzrieť. Budeme spolu stavať a zabavíme sa. Uvidíš, že sa popáčia i Tebe.

Príď iste! Čaká Ťa

Tvoj priateľ

Janko Kvietok.

6. Odpoveď.

V Orechovciach, 5. aug. 1912.

Janko môj drahý!

Tvoj listok som dostal. Ale musíš odpustiť, že nemôžem hneď prísť. Idem s otcokom do Martina — a to po prvý raz v mojom živote! Nečuduj sa, že sa tomu tak veľmi teším. A ešte väčšmi teším sa tomu, že mi otecko sľúbil kúpiť u nášho kníhkupca Gašparíka všetkých tých 15 knižočiek, ktoré sú v jeho sozname slovenských kníh na začiatku spisov pre mládež hviezdickou označené. Krem toho zavedie ma i do nášho slovenského muzeuma a poukazuje mi všetky v ňom umiestené starozitnosti a zvláštnosti. Prídem teda už len zajtrá a budem Ti mať iste mnoho všeličoho rozprávať.

Do videnia!

Tvoj priateľ
Miško Malina.

---

7. Pozvanie hrať sa novou loptou.

V Závodí, 15. júla 1912.

Kamarát Ondriš!

Strýčik z Brezového bol včera u nás na návšteve. A doniesol mi utešenú loptu. Jedna polovica jej je červená, druhá modrá a cez prostriedok pretiahnuté sú tri zlaté pásy. A je nielen pekná, ale i veľká. Mám čo do ruky chytiť. Príď popoludní k nám. Uvidíš ju a zabavíme sa dobre.

Do videnia!

Tvoj kamarát
Matko Lieska.

8. Odpoveď.

V Závodí, 15. júla 1912.

Kamarát Matko!

Tvoj lístoček som dostal. Ale dnes nemôžem prísť. Predpoludním v záhrade ma včela tak uštipla, že mi celé líce zapuchlo. Musím teda doma sedieť, kým mi odpuchne. Prídem už len zajtrá.

Do videnia!

Tvoj kamarát
Ondriš Stonoha.

9. Pozvanie čítať nové knižočky.

V Mošovciach, 16. júla 1912.

Milá Marienka!

Môj otecko bol včera v Martine. Doniesol mi ztade dve pekné knižočky. Ani by si neverila, ako sa im teším. Sú to Rečnovanky od A. H. Škultétyho. Je v nich veľmi mnoho ľahučkých a poučných veršikov. Niektoré z nich som sa už i nazpamäť naučila. Pýtaj sa od mamy a príď k nám popoludní. Budeme ich spolu čítať. Príď iste! Čaká Ťa

Tvoja priateľka
Zuzanka.

10. Odpoveď.

V Mošovciach, 16. júla 1912.

Drahá Zuzanka!

Tvoj listok som dostala. Prídem teda ešte dnes. Ale prv, ako by som prišla k Vám, musím sa Ti i ja niečím pochváliť.

Mne tiež moja mama doniesla včera z Martina od Gašparíkov peknú knižku. Sú to Andersenove Poviedky, pekne viazané za 2 koruny. Však Ti ich donesiem ukázať.

Do videnia!

Tvoja priateľka
Marienka.

11. Pozvanie čítať peknú knižočku.

V Jedlinove, 16. marca 1912.

Milý Ivanko!

Mamička doniesla mi včera z mesta peknú knižočku. Sú to „Zlaté perličky pre dobré detičky“ od Podtatranského. Príd si ju obzreť. Budeme ju spolu čítať.

Čaká Ťa iste

Tvoj priateľ
Jožko Motýľ.

12. Odpoveď.

V Jedlinove, 16. marca 1912.

Drahý Jožko!

Ty si sa mi pochválil „Zlatými perličkami“, a ja sa Ti zajtrá prídem pochváliť

knížočkou „Pekné kvietky pre pilné dietky,“ od toho samého spisovateľa, ktorú mi otecko tiež včera z Martina doniesol.

Teda do videnia!

Tvoj verný priateľ
Ivan Púpava.

---

13. Pozvanie čítať Robinsona.

V Priekope, 19. júla 1912.

Milý Janičko!

Otecko bol mi už dávnejšie prisľúbil, že ak sa budem pekne držať a dobre sa učiť, že mi kúpi knížočku o Robinsonovi. A otecko, čo sľúbil, to i splnil, lebo mi ju dnes popoludní z Martina doniesol. Je to zaujímavé čítanie a sú v nej i pekné obrázky. Príď do našej záhrady: budeme ju spolu čítať. Čakám Ťa iste!

Tvoj priateľ
Palko Jahoda.

---

14. Odpoveď.

V Priekope, 19. júla 1912.

Milý Palko!

Tvoje riadky som dostal. Prídem. A donesiem i ja knižočku „Nový Vinšovník“, ktorú mi mamička včera v Martine kúpila.

Do videnia!

Tvoj

Janko Hruška.

15. Pozvanie čítať Slovenské Povesti.

V Mošovciach, 14. mája 1912.

Drahá Zuzanka!

Môj otecko mi pripravil zvláštnu radosť. Bol včera v Martine a ztade mi doniesol peknú knižku, v svetlom plátne viazanú, na tri prsty hrubú. Dal za ňu 5 korún. Sú to „Prostonárodné Slovenské Povesti,“ ktoré usporiadal a vydal Pavol Dobšinský. Prvá povest je o Zlatovláske, druhá o Mlynčeku.

Tie som už obidve prečítala. Všetkých je 91. Preto pýtaj sa od mamy a príď k nám v stredu popoludní, aby si sa tej knižke i Ty spolu so mnou potešila.

Čakám Ťa iste! Tvoja priateľka
Marienka.

---

16. Pozvanie kamaráta, aby prišiel s knižkou.

V Blatnici, 17. júla 1912.

Milý Janko!

Od Tvojej mamy dozvedel som sa, že Ti otecko kúpil v Martine u Gašparíkov pekňú obrázkovú knižku s rozprávkami. Ponevác ma noha bolí, buď taký dobrý, príď k nám a dones i tú knižku. Budeme ju spolu čítať a obrázky pozerat. Tvoja mama vie, že musím doma sedieť; keď sa budeš ku mne pýtať, ona Ťa iste pustí. Príď!

Do videnia!

Tvoj
Samko.

---

17. Pozvanie pomáhať siať do záhrady.

V Sokolovciach, 10. apríla 1912.

Drahá Anička!

Naša mamička dnes celý deň siala v záhrade. Narobila mnoho hriadok a spravila jednu neveľkú hriadku i pre mňa, aby som si na ňu niečo zasiala alebo zasadila a aby som si ju sama opatrovala. Ty si takú hriadku mala už vlani. Preto Ťa úprimne prosím, príď mi poradiť, ako si ju mám posiať a opatrovať, že by som si ju nepokazila, ale — ak Pán Boh dá — aby som sa i s Tebou i s mojimi rodičmi mohla potešiť odmene pilnej ruky, totiž tomu, čo mi Pán Boh na nej požehná. Príď teda zajtrá popoludní. Ty mi poradíš a ukážeš, ako a kde mám čo zasiať. Čakám Ťa iste

Tvoja

Oľga.

18. Pozvanie k sadeniu stromkov.

V Zásekách, 10. apríla 1912.

Milý Danko!

Môj otecko dal doniesť 24 ovocných stromkov. Sú to jablone, hrušky a slivky.

Dnes popoludní bude ich sadit. Ja som veľmi zvedavý na to, ako sa to robí, a budem hľadať, aby som sa to i ja naučil. Príď k nám i Ty. Budeme sa spolu na to dívať a ak bude treba, budeme obidvaja oteckovi pomáhať pri sadení. Dobré bude, keď sa obidvaja naučíme stromky sadit. Príď iste!

Do videnia!

Tvoj
Samko.

19. Pozvanie obzreť si kurence.

V Záhorí, 8. mája 1912.

Drahá Anička!

Našej mamičke vyľahlo sa včera dvanásť kureniec. Mamička sa im veľmi teší a ja ešte väčšmi. Také sú chutnušké. Keď im pohodím vareného vajíčka na drobno posekaného, tak ho dobkajú, že je radosť na ne sa podívať. Keď sa napapajú a nahrajú, bežia sa sohriať pod kvočku. A tá si ich s takou láskou prikrýva, sohrieva a opatruje, že sa človek musí nad tým až

zamysleť. Tá kvočka iste zahanbuje nejednu matku, ba i našu susedu, ktorá za pálenku dá i to, za čo by mala svojmu dieťaťu kúpiť mliečka alebo spraviť dáke šatočky. A sliepka je len nerozumné zvieratko; človek, stvorený na obraz Boží, mal by veru mať viacej citu a lásky k svojim deťom, ako tá sliepka. A každý kresťanský rodič mal by sa navždy zarietť piť pálenku a krivdiť tým svoje biedne deti.

Ale vzdialila som sa od toho, čo som vlastne chcela. Chcela som a chcem Ťa totiž zavolať, aby si prišla tie milé kurčiatka pozrieť. Príď! Budeme ich spolu kŕmiť a spolu budeme sa s nimi tešiť.

Srdečne Ťa pozdravuje a čaká

Tvoja priateľka
Mariška.

20. Pozvanie obzrieť si barančeka.

V Medziborí, 15. mája 1912.

Milý Jožko!

Otecko mi kúpil utešeného barančeka. Je čierny ako žúžoľ a vlnku má peknú

kučeravú. A taký je milý! Ja sa mu veľmi teším. Príď k nám na sobotu. Pôjdeme ho popásť a budeme sa s ním baviť až do večera. Ale príď iste!

Očakáva Ťa

Tvoj priateľ
Janko Stružlina.

---

21. Pozvanie síst sa na stanici.

V Martine, 9. aug. 1912.

Drahý Palko!

V utorok ráno pôjdeme s oteckom po železnici do Bystrice. Vo Zvolene, ako vieš, budeme presedať a musíme trochu aj čakať. Preto dobre urobíš, ak prídeš k poludňajšiemu vlaku na stanicu. Rád by som sa s Tebou poshovárať. Ak len budeš môcť, príď iste.

Do videnia!

Tvoj priateľ
Ivan Podbrežný.

II. Listy zo školského života.

1. Prípis s ukázkou písma.

V Orešanoch, 6. mája 1912.

Milá Katuška!

Ja už tretí rok chodím do školy. Viem už dobre čítať. I píšem, ako vidíš, dost dobre. Napíš mi i Ty pár riadkov, aby som i ja mohla vidieť Tvoje písmo.

Srdečne Ťa pozdravujem a som

Tvoja priateľka

Anča.

2. Odpoveď.

V Orešanoch, 7. mája 1912.

Drahá Anička!

Tvoj lístok ma prekvapil. Nemyslela som, že tak dobre a pekne píšeš. Ja chodím

síce už piaty rok do školy, ale Tvoje písmo vyrovná sa môjmu písmu úplne. Len sa usiluj tak i naďalej! A maj sa dobre!

Pozdravuje Ťa a bozkáva

Tvoja priateľka

Katka.

---

3. Nemocná žiačka píše kamarátke.

V Martine, 9. marca 1912.

Drahá Olinka!

Dostala som veľkú nátku. Preto nechcela ma dnes mama do školy pustit. Prosím Ťa, príď k nám popoludní. Povieš mi, čo ste sa dopoludnia učili a čo sa máte na zajtrá naučiť, aby som si učenie nezameškala. Čakám Ťa iste!

Tvoja

Zuzanka.

---

4. Nemocný žiak píše učiteľovi.

V Mošovciach, 6. marca 1912.

Milý Pán učiteľ!

Ako ste iste spozorovali, už i včera som v škole ustavične kašľal. Dnes poslala

mama pre lekára a ten povedal, že musím aspoň za týždeň doma zostať. Preto pokladám si za povinnosť o tom Vás uvedomiť a súčasne Vás prosím: ráčte mi každý deň od Janka Chrenkovie odkázať, čo sa máme učiť, lebo učenie nerád by som si zameškal.

S hlbokou úctou

Váš poslušný žiak

Ondriš Javorec.

5. Prosba o požičanie knižky.

V Záskalí, 14. februára 1912.

Drahá Katuška!

Chodím už tretí rok do školy, ale toto sa mi ešte neprihodilo! Na knižky dávam si vždy dobrý pozor a opatrujem si ich, ako oči v hlave, a predsa Katechismus nemôžem si nijako nájsť. Nevieť, či som si ho niekde sama položila a či mi ho niekto prekryl. Najst ho ja najdem, lebo veď

len pred polhodinou mala som ho v ruke. Ale rada by som sa zajtrajšiu úlohu naučiť. Preto Ťa srdečne prosím, požičaj mi Tvojho Katechismusa aspoň na pol hodiny. Pošlem Ti ho s poďakovaním ešte dnes.

Srdečne Ťa pozdravuje

Tvoja
Marienka.

---

6. Pozvanie kamaráta prezref úlohu.

Vo Svrčinove, 9. apríla 1912.

Milý Janko!

Ty vieš lepšie rátať, ako ja. Mne sa tá úloha, čo máme na zajtrá, dákosi nechce podariť. Prosím Ťa, príď na chvíľku k nám. Budeš taký dobrý, pozreš mi, či som si ju zle odpísal, alebo či ju zle rátam, keď mi to nijako nechce výnsť.

Očakáva Ťa

Tvoj
Matko Stehlík.

---

7. List sestře o školskom výlete.

V Jarabinej, 10. mája 1912.

Drahá sestra Anička!

Pán učiteľ nám už dávnejšie sľuboval, že ak sa budeme dobre učiť a pekne sa spravovať, že v jedno odopoludnie pôjdeme na výlet. A čo pán učiteľ sľúbil, to i splnil.

Včera bol pekný teplý deň, na výlet veľmi príhodný. Keď sme sa predpoludním pomodlili a mali už ísť domov, pán učiteľ nám povedal: „Deti moje! Dnes je pekne, teplo: popoludní pôjdeme na výlet. Choďte sa naobedovať. Po obede nech si každý vezme kúsok chleba a nech príde do školy. Ale o poldruhej aby celá škola bola pohromade!“

Ja som sa ponáhľala domov a ešte nikdy som tak šikovne na stôl neprikryla, ako včera. Sotva sme sa naobedovali, už som prosila mamu, aby ma vystrojila. Keď som bola vystrojená, pobožkala som si otecka i mamu a ponáhľala som sa do školy.

Keď sme sa poschodili, pán učiteľ nám rozkázal, aby sme si postávali do dvojitého radu a hneď nato kráčali sme s pánom učiteľom do blízkeho hája.

Keď sme prišli do hája, trochu sme si oddýchli a potom sme sa všeliako hrali a zabávali skoro až do večera. Vybavili sme sa vari všetky hry, ktoré sme vedeli a vyspievali sme skoro všetky známe pesničky.

V hre a zábave ani sme nezbadali, že sa večer blíži, iba keď už bolo slnko nad horou; vtedy na rozkaz pána učiteľa zase sme si postávali do radu a pobrali sme sa domov.

My dievčence i nahor i nadol išly sme popredku, chlapci šli za nami. Bolo tichúčko, bez vetra a tak sa nám nadol dobre kráčalo, že sme za chvíľku prišli pred školu. Tam nás pán učiteľ rozpustil, my sme sa pekne pozdravili a rozišli.

Na mraku som už bola doma a ponevác večera bola už na stole, chutne som si zajedla.

Po večeri rozprávala som oteckovi i mame, ako sme sa zabávali a hrali a teraz napísala som i Tebe, že som včera bola na školskom výlete a že som sa na ňom veľmi dobre cítila.

Píš mi i Ty, či aj Vy tam mávate takéto školské výlety a maj sa mi dobre!

Pozdravuje Ťa a bozkáva

Tvoja sestrička

Olga.

8. List bratovi o poslanie veršika.

V Záhorí, 15. apríla 1912.

Drahý brat môj Janko!

Na druhý týždeň, t. j. 24. t. m. bude mať náš pán učiteľ mena. Pri tej príležitosti chceme mu nielen zablahoželať, aby ho ešte dlho Pán Boh živil, ale chceme ho i prekvapiť maličkým darkom. Poskladali sme sa všetci žiaci a žiačky a kúpili sme mu za 8 korún pekný atramentár,

ktorý chceme mu v deň jeho menín odovzdať. A ja vraj mám byť rečníkom pri tejto príležitosti.

Ja by som túto úlohu veľmi vďačne prepustil komukoľvek, lebo dobre vieš, že sa nerád tisnem do popredia; ale keď vraj musím to ja urobiť, nuž pousilujem sa pre viesť to tak, ako sa patrí. A preto obraciam sa s prosbou k Tebe, aby si mi pomohol. Mamička mi práve povedala, že Ty si pred trimi rokmi, keď si mal ísť do gymnásiuma, konal tú istú úlohu a že si pánu učiteľovi povedal podarený osemriadkový veršiček, v ktorom bolo povedano všetko, čo bolo treba povedať. Preto Ťa úctive prosím, napíš mi ten veršiček a pošli mi ho hneď, aby som sa ho mohol do tých čias dobre naučiť.

Otecko i mamička Ťa srdečne pozdravujú a ja si Ťa v duchu objímam i bozkávam.

Čakajúc Tvoju skorú odvetu, som

Tvoj verný brat

Jožko.

III. Listy objednávacie.

1. Prosba o poslanie soznamu kníh.

V Jedlovínách, 5. júla 1912.

Veľactený Pane!

Ráďte mi poslať Váš úplný soznam slovenských kníh. Rád by som si z neho niečo vybrať a krem toho rád by som vidieť, koľko a akých kníh my Slováci máme.

S úctou

Janko Kalina ml.

2. Druhá prosba o soznam kníh.

Pán J. Gašparík, kníhkupec

v Turč. Sv. Martine.

Rád by som si kúpiť niekoľko knižočíek. Preto Vás úctive prosím, ráďte mi laskave

poslať Váš najnovší soznam slovenských kníh, aby som si ich mohol z neho vybrať.

S úctou

_____ Martin Klinček.

3. Tretia prosba o to samé.

V Leštínách, 7. júla 1912.

Veľactený Pane Gašparík!

Z martinského kalendára dozvedel som sa o Vašom knižnom obchode. Preto Vás úctive prosím, ráčte mi poslať Váš soznam slovenských kníh, za ktorý Vám už vopred vyslovujem svoju vďaku.

S rodáckym pozdravom

_____ Ondrej Zápotočný.

4. Dotaz, čo budú stáť tieto knižky.

V Párnici, 9. júla 1912.

Veľactený Pane!

Rád by som si nadobudnúť nasledujúce knižočky:

1 Malý žiačik,

1 Rečňovanky, oba sošity,

- 1 Zlaté perličky pre dobré detičky,
- 1 Pekné kvietky pre pilné dietky,
- 1 Divadelné hry pre deti, oba sošity,
- 1 Robinson Crusoe, preložil A. Sokolík,
- 1 Skapaný diamant,
- 1 Starootcovský prsteň,
- 1 Veršiky do pamätníka a
- 1 Nový Vinšovník, od Kupčoka.

Ráďte mi laskave sdeliť, koľko ma budú tie knižočky stáť už aj s poštou, lebo rád by som Vám peniaze vopred poslať.

S úctou

Karol Púpava.

5. Objednávka knižočky.

V Jelšínách, 15. júla 1912.

Veľactený Pane Gašparík!

Rád by som sa naučiť správne po slovensky písať. Preto prosím Vás, ráďte mi poslať jeden výtisk knižočky „Dĺžeň mäčceň a ypsilón“, ktorú mi aj náš pán učiteľ odporúčal. Za ňu prichodiaci obnos 40 halierov ako i 5 halierov na frankatúru po-

sielam Vám v priložených poštových znám-
kach. Pošlite mi aj soznam kníh.

S úctou

Ondrej Javor ml.

6. Objednávka viacerých knižočíek.

V Orechovciach, 4. aug. 1912.

Veľactený Pán Gašparík!

Poštovou poukážkou posielam Vám 4 kor.

Ráče mi za ne pošlat nasledujúce knižky:

1 Robinson Crusoe	K.	1·40
1 Nový Vinšovník	"	—·60
1 Rečnovanky 1—2	"	—·60
1 Dĺžeň, mäkčeň a ypsilon	"	—·40
1 Veršíky do pamätníka	"	—·30
1 Zdravotníctvo v rodine	"	—·40
Na poštové trovy	"	—·30

Spolu K. 4.—.

A prosím Vás, ráče mi priložiť aj niekoľko
soznamov kníh, aby som ich mohol rozšíriť
medzi svojimi kamarátmi. S úctou

Ondrej Náková ml.

7. Objednávka hospodárskych knižiek.

V Blatnici, 16. júla 1912.

Veľactený Pane!

Som ešte len 13-ročný. Ale ponač som už školu vychodil a chcem byť roľníkom, ako je i môj otec, treba mi najprv čítaním hospodárskych spisov k tomu sa pripraviť. Preto Vás úctive prosím, ráčte mi poslať nasledujúce hospodárske knižky:

- 1 Náuka o hospodárstve,
- 1 Hospodárske prednášky,
- 1 Umelé hnojivá,
- 1 O oraní a sejbe,
- 1 O dojenej krave,
- 1 O dochovávaní teliec,
- 1 Verný radca pri opatr. dobytka a hydu,
- 1 Včelár — od Loveckého.

Nezadlho objednám si u Vás i niektoré české hospodárske knihy. Ale teraz mi pošlite len tieto. Účet priložte. Peniaze Vám hneď pošlem.

S úctou

Janko Malina ml.

8. Objednávka kníh pre remeselníka.

V Jedlinove, 20. augusta 1912.

Veľactený Pán Gašparík!

Už druhý mesiac učím sa stolárskemu remeslu u pána Lipovského. A ponevác nie len, že mi môj pán majster radí, aby som každú chvíľku svobodného času použil k vzdelávaniu sa, ale i mne vždy slovenská knižka bola, je a dá Boh, že i v budúcnosti bude najmilším priateľom a spoločníkom, nuž chcem sa vycvičiť vo všetkom, čo remeselníkovi treba vedieť. Preto Vás úctive prosím, ráčte mi laskave poslať nasledujúce knihy od Kordoša:

1 Merník pre školu i dom,

1 Naučná poštová kniha, oba sväzky, a

1 Základné poučenie o metr. mierach.

Cena týchto kníh je dľa Vášho soznamu 5 kor. 30 hal. Preto posielam Vám poukážkou 6 korún, aby Ste mi ich mohli poslať franko.

S úctou

Váš ctiteľ

Janko Podarený.

IV. Listy dietok od rodičov vzdialených.

1. Prvý list dcérky rodičom.

V Rovňanoch, 24. júna 1912.

Drahí Rodičia!

Keď Ste ma predvčerom z domu na nádražie vypravovali, sľúbila som Vám, že Vám budem hneď písať. Dnes je už tretí deň, čo som sa s Vami rozlúčila a ja veru len teraz beriem do ruky pero, aby som Vám sľúbených pár riadkov napísala. Nie, že by som snáď bola na svoj sľub zabudla, ale — verte mi — ani nemala som kedy.

V sobotu o 9. hodine ráno sme sa teda na našom nádraží rozlúčili, a keď vlak zastal na stanici v Rovňanoch, bolo práve 12 hodín na poludnie. Keď sme s tetuškou vystúpily zo železničného vozňa, sváčik

s Olinkou a Želkou čakal nás na stanici. Hneď sme sa pozdravili a pobožkali a kráčali sme pomaly do mesta. Za niekoľko minút prišli sme domov, vlastne do domu tetuškinho a sváčikovho. Tu sme sa zase pozdravili, poskladali, umyli a zanedlho sadli sme si k prikrytému stolu.

Obedovať začali sme s modlitbou, práve tak, ako u nás, a keď sme sa naobedovali a pomodlili, šli sme si trochu do záhrady posedeť.

Ja som sa najprv zabávala a prechádzala po záhrade s Olinkou a so Želkou a potom sme sa všetky tri dlho kolísaly. Kolísku majú v záhrade celkom takú, ako je naša.

Podvečer šli sme sa po meste poprechodiť. Sváčik ukazoval mi všetky významnejšie domy a navštívili sme i tetku Malinovie.

Vrátili sme sa domov až na mraku. Potom sme sa navečerali. Po večeri sme si trochu posedeli, porozprávali a potom šli sme v mene Božom spať.

Ráno sme vstali a keď sme sa oriadili a pomodlili, sadli sme si k raňajkám a po-

tom išla som sa s Olinkou a so Želkou trochu po meste poprechodiť.

O 10. hodine šli sme všetci do kostola na služby Božie. O 12. hodine vrátili sme sa domov. Sadli sme k obedu a keď sme sa naobedovali, zaviezli sme sa do blízkej hory na výlet, odkiaľ vrátili sme sa len na mraku.

A preto teda len dnes, t. j. v pondelok ráno, Vám sdeľujem, že som sa spolu i s tetuškou šťastlivo do Rovnian dostala a že sa tu veľmi dobre cítim, celkom tak, ako doma.

Píšem i tetke a napíšem lístok i Milinke susedovie. Ale aby Ste si nemysleli, že to urobím tak, ako to vlní urobila Zuzanka Trnkovie, keď odrazu štyri listy, rodičom i tetkám, od slova do slova rovnako napísala. Nebudete sa na mne smiať, ako sa smiali u Trnkov na Zuzanke, keď čítali jej štyri listy. Viem, čo sa nepatri. Ostatne presvedčíte sa o tom sami, lebo i tetka i Milinka hneď zajtra pribehnú k Vám sa pochváliť, čo som im písala.

S tým Vás srdečne pozdravujem, bozká-
a som

Vaša poslušná dcéra

_____ Anička.

2. Podobný list tetke.

V Rovňanoch, 24. júna 1912.

Drahá Tetka!

Sľúbila som Ti, že Ti budem hneď písať. Ale musíš mi odpustiť, že robím to len teraz, lebo dosiaľ nestihla som sadnúť si k písaciemu stolu.

Do Rovnian prišli sme predvčerom práve na poludnie. Sváček i s deťmi čakal nás na stanici. Zo stanice do mesta prešli sme peši. Keď sme sa složili a umyli, hneď sme obedovali. Po obede sedeli sme a zabávali sme sa v záhrade. Podvečer boli sme sa v meste prejsť a našťivili sme i tetku Malinovie. Odtiaľ vrátili sme sa len na mrakú. Zatým sme večerali a pretože i tetuška i ja byly sme z cesty trochu ustaté, ľahli sme si dosť zavčasu spať.

Včera bola nedeľa: dopoludnia boli sme v kostole a popoludní dal nás sváček zaviezť do hory na výlet, kde sme sa zabávali až do večera.

Nuž z tohoto vidíš, drahá Tetka, že som Ti ozaj nemohla prv písaf.

Ale dnes ráno, hneď, ako som vstala, sadla som si ku stolíku a napísala som list najprv domov a hneď zatým pišem Tebe; že sa tu cítim tak, ako doma a že sa s Olinkou a so Želkou ustavične bavím, kolíšem a prechádzam.

Na ceste sa nám — ďakovať Bohu — nič zlého neprihodilo; v prvý deň bola som trochu ustatá, ale keď som sa dobre vyspala, ráno bola som zase čerstvá, ako ryba.

Srdečne Ťa pozdravuje a bozkáva

Tvoja

Anča.

3. List priateľke o tom samom.

V Rovňanoch, 24. júna 1912.

Drahá Milinka!

Keď som Ti predvčerom ráno sľúbila, že Ti budem hneď písaf, akonáhle prídem do

Rovnian, nemyslela som na to, že svoj sľub nebudem môcť splniť. Ako vidíš, píšem Ti len teraz, lebo došiaľ naozaj nemohla som to urobiť.

Prvé odopoludnie v Rovňanoch minulo sa mi, ako čo by bol dlaňou pľasnul; na druhý deň, v nedeľu, za rána s Olinkou a so Želkou poprechodila som sa trochu po meste a obzerala som z okolia do mesta prišlých dedinčanov; o 10. hodine šli sme do kostola a po obede boli sme v hore na výlete až do večera. Nuž za celý ten čas nedalo sa na písanie ani len myslieť.

Na ceste cítila som sa dobre. Železnicou popri rozličných dedinách a mestččkách, poliami, lúkami i horami viezla som sa za celé tri hodiny, ale to sa mi v rozhovore s tetkou a v obdivovaní vždy novej a novej polohy nášho kraja tak chytró minulo, že som ani nezbadala, iba keď už vlak zastal na rovnianskej stanici a keď som videla sváčika s Olinkou a so Želkou stáť nedaľeko vlaku.

Mestečko Rovňany je veľmi príjemné, či-

sté a úhľadné, ale najlepšie sa mi páči svá-
čikova priestranná záhrada s peknými kve-
tinami, množstvom ovocných stromov a
s kolískou, podobnou našej, kde sa s Olin-
kou a so Želkou ustavične zabávame.

Zdravá som, chvála Bohu, cítim sa tu do-
bre a prajem i Tebe, aby si bola zdravá a
aby si sa tiež tak dobre cítila, ako ja.

Srdečne Ťa pozdravuje a bozkáva

Tvoja priateľka

Anča.

4. List kováčskeho učňa rodičom.

V Medzihorí, 20. júla 1912.

Drahí Rodičia!

Už som tu piaty týždeň a môžem pove-
dať, že sa mi tu veľmi páči a že som už
celkom privyknul. Môj pán majster je dobrý
človek; keď treba, vie síce i prísny byť,
ale v celku je milý, tichý, dobrosrdečný a
uznanlivý. Mňa má veľmi rád, lebo sa vše-
možne usilujem robiť mu vo všetkom po
vôli. I pomocníci majú ma radi, lebo ešte

ani raz nezavdal som im príčiny k pohoršeniu. Pani majstrová je tiež veľmi milá osoba, usilovná a dobrá gazdiná.

Roboty máme mnoho, lebo kto čo potrebuje, každý príde len k nám. My každú robotu správime i dobre i chytrou, a to sa ľuďom páči. Je tu síce i druhý kováč, ale ten, miesto toho, že by stál pri nákovu, radšej chodí po krčmách a vychodí na Rebrinove chodníčky.

Stravu mám dobrú a spávame — ako ste videli — v čistej, zdravej, dosť priestrannej izbe; slovom: som so všetkým úplne spokojný.

Budem sa usilovať, aby som sa vo svojom remesle poriadne vyučil, že by som — ak Pán Boh dá — i ja mohol dakedy byť takým dobrým a dobrú povest majúcim majstrom, ako je môj pán majster.

Navštíviť Vás prídem už len na Vianoce. Môj pán majster nerád má, keď mu učnia často domov chodia, lebo že im vraj vždy mamičky žalúdky pokazia, tak že za dlhší čas nemôžu prísť k sebe.

Keď mi budete posielat spodnie šaty, pošlite mi i tú poštovaciú knižku od Kordoša, čo je medzi knihami v polici, ako i knižočku „Dĺžeň mäččeň a ypsilon“ od Leštinského. Chcem sa v svobodný čas podľa nich cvičiť, lebo každému remeselníkovi treba, aby sa naučil dobre písať a dobre rátať.

Srdečne Vás pozdravujem a som

Váš poslušný syn

Janko.

5. List žiaka matke vdove.

V Bystrici, 29. sept. 1912.

Drahá Mamička!

Už sa iste aj hneváte na mňa, že som Vám celé štyri týždne nič nepísal. Ale nehnervajte sa a odpusťte mi, že som Vám tak dlho dal na týchto niekoľko riadkov čakať. Ako Vám známo, ja sa chcem každú úlohu dobre naučiť, preto som zvlášte zpočiatku učením až priveľmi zaujatý; krem toho skoro všetky peniažky, čo som mal, vydal som na písacie sošity a všeliaké iné školské

potrebnosti; zostal mi len jeden 20-halier-
nik, ktorý som až dosiaľ opatroval; teraz,
keď som si kúpil na tento list marku, zo-
stalo mi len 10 halierov vo vrecku . . .

Nuž keď som aj nepísal, ale preto som
ustavične myslel na Vás a sľubujem Vám,
že budem tak robiť i budúce a že s po-
mocou Božou budem sa usilovať, učiť a spra-
vovať sa tak, že by ste boly so mnou spo-
kojná a aby som Vám dakedy mohol tre-
bárs aj stonásobne vrátiť to, čo Vy teraz
ako opustená vdova na mňa vynakladáte.

Včera predpoludním v prítomnosti pána
direktora odpovedal som z počtovedy. Pán
direktor musel byť s mojou odpoveďou spo-
kojný, lebo ma potľapkal po pleci a pove-
dal mi, aby som sa i ďalej tak učil, že bude
zo mňa dobrý žiak. Ale aj ostatní páni
professori majú ma radi, lebo ja na každú
úlohu hľadím sa dobre pripraviť.

So stravou i s bytom som celkom spo-
kojný a zdravý som, chvála Bohu, úplne.

Sdeľte môj srdečný pozdrav a moju vďaku
p. farárovi, bez ktorého pomoci nebol by

som sa veru sem dostal. Nech mu dá Boh zdravia a sám nech mu odplatí za jeho lásku ku mne.

Keď mi budete písať, pošlite mi v liste niekoľko mariiek, aby som Vám mohol častejšie pár riadkov napísať.

Srdečne Vás pozdravujem, a tak, ako Vy mňa, i ja Vás porúčam do milosti Božej a som

Váš poslušný a verný syn
Miško.

---

6. List dcérky rodičom, aby pre ňu prišli.

V Rovňanoch, 15. aug. 1912.

Drahí Rodičia!

Blíži sa prvý september, čas zápisu do školy a ja čo chvíľa budem zase pri Vás, pod Vašou strechou, vo Vašom kruhu a pod Vašou rodičovskou opaterou. Nepripomínam to, preto, že by mi tu snáď zle bolo: veď tetuška a sváčik majú ma tak

radi, ako by som bola ich vlastnou dcérou; ale žiada sa mi už Vás vidieť a pritúliť sa k Vám. Zaiste i mňa ťahá k Vám to isté, čo i Vás ku mne, totiž to, čo sa u Vás volá rodičovskou a u mňa detinskou láskou. Ozaj teším sa na Vaše rodičovské objatie.

Tetuška Vás navštívila, keď bola pre mňa: teraz je na Vás rad, aby Ste Vy pre mňa prišli a tetušku i sváčika navštívili. Obidvaja, viem, že nemôžete prísť, ale už či príde mamička alebo otecko, na každý spôsob mi napíšte, kedy prídete, aby som vedela, kedy Vás mám na stanici čakať.

Zdravá som, ďakovať Bohu, a dá Boh, že ma zdravú najdete a že si ma zdravú i domov odveziete.

Očakávajúc Váš listok a ešte väčšmi Váš príchod, srdečne Vás všetkých pozdravujem, v duchu objímam i bozkávam a som

Vaša poslušná dcéra
Anča.

V. Listy dieťok rodičom z domu vzdialeným.

1. Syn píše otcovi do Ameriky.

V Širokej, 1. aug. 1912.

Drahý Otecko!

Tvoj list sme dostali a srdečne sa tešíme, že si — ďakovať Pánu Bohu — zdravý a že na nás ustavične myslíš. Ale mamička nám už piaty týždeň dákosi pochorieva. Robila mnoho. Ty si nám chyboval. Musela robiť i za Teba. Pri senách a ďateline sa unáhovála, rozpotila; nato sa schladilo — prechladla. Hneď začala chrípku, zbledla a ponosuje sa na bolesti v celom tele. Kto vie, ako s ňou bude!

Drahý Otecko! Predsa vari len nemal si nás opustiť a ísť do tej Ameriky! Gazdovstvo máme dosť obstojné; ja som ešte slabý a mamička je predsa len žena, ktorá nevládze byť i gazdinou i gazdom v jednej

osobe; i na poli, i vo dvore, i v stajni, i v humne i vôbec na každom kroku videt, že nám veľmi chybíš. Teraz máme raž skosenú a počasie je veľmi priemenlivé; ja som ešte slabý, mamička nevládze a nájomníci sú dnes veľmi drahí; ba ani ich nedostať, lebo čo zdravšie a lepšie, všetko uteká ta za more. Chybuješ nám veľmi! Gazdovstvo bez gazdu, rodina bez hlavy, bez pomoci . . . a k tomu keď ešte i choroba príde do domu, veru neviem, ako to bude s nami!

Ja verím, že si sa s dobrým úmyslom odhodlal nás opustiť a že len preto si odišiel do ďalekého kraja, aby si mohol niekoľko sto korún vyrobiť a zaplatiť dlžobu, ktorá Ťa tu tak veľmi tlačila. Uznávam, že tam o mnoho viac vyrobíš, ako tu; ale keď uvážime, ako tvrdo musíš tam robiť a keď z Tvojho možného výrobku odrátame cestovné útrovy sem i tam, ba i to, čo sa tu v Tvojej neprítomnosti zanedbalo a ztratilo: výsledok Tvojho namáhania nebude veľmi skvelý. Pri usilovnej práci a šanobe bol by Ti Pán Boh pomohol tú dlžobu i

doma pomaly splatit. Keď si odchádzal od nás, nemyslel som, že to tak zle bude; ale teraz vidím, že hlava rodiny nikdy nemá opustiť to miesto, na ktoré ho Pán Boh postavil.

Preto, drahý Otecko, hľad, aby si sa nám čím skôr vrátil, že by sme sa mohli s Tebou a pri Tebe tak dobre cítiť, ako sme sa cítili predtým, kým si nám bol doma. Nerozmýšľaj dlho, ale v mene Božom a s pomocou Božou vráť sa zase k nám a modli sa spolu so mnou k Pánu Bohu, aby nám i mamičku zachoval pri živote.

Mamička Ťa srdečne pozdravuje, podobne i stará mamka. Ja si Ťa tiež srdečne pozdravujem, v duchu objímam a v nádeji, že sa nám skoro vrátiš, som Tvoj

verný a poslušný syn
 —————
 Jožko.

2. Dcérka píše matke do nemocnice.

V Jahodnici, 20. aug. 1912.

Drahá Mamička!

Srdečne som sa potešila, keď sa včera večer otecko z Tešína domov vrátil a keď

nám s radosťou rozprával, že Ťa šťastlivo operovali a že si už z nebezpečenstva úplne vyšla. Nech Hospodin drahý dá, aby si nám čím skôr ozdravela a aby si sa nám vrátila úplne zdravá! Tie dva týždne, ktoré ešte máš byť v nemocnici, už mi nebudú také dlhé, aké mi boly tie dva týždne, ktoré si už tam prebudla, lebo sa budem ustavične tešiť, že sa nám vrátiš zdravá a že ma už skoro pritúliš k svojmu materskému srdcu.

Daj Ti Boh trpelivosti a sily!

Srdečne Ťa pozdravuje a v duchu bozkáva

Tvoja poslušná dcéra

Olga.

3. Syn píše otcovi o smrti matkinej.

V Širokej, 2. nov. 1912.

Drahý Otecko!

So slzami v očiach sdeľujem Ti žalostnú zpravu. Naša drahá mamička dnes ráno o 9. hodine — teda asi pred štvrťhodinou

— po dlhšom trápení a bolestnom stonaní tíško v Pánu usnula. Utrápená jej duša odletela k Tomu, ktorý ju do jej tela vzdýchnul a telesné pozostatky zvečnejšie uložíme do matky zeme pozajtre dňa 4. novembra o 3. hodine popoludní.

Na pohrab Ťa nevolám, lebo keby si sa aj hneď, ako tento list dostaneš, vydal na cestu, našiel by si našu drahú mamičku už piaty týždeň ležať pod zemou . . . Ale Ťa srdečne prosím: akonáhle budeš mať toľko peňazí, že sa za ne budeš môcť domov dostať, sadni na loď a rozlúč sa s Amerikou na večné veky. Tu doma čaká na Teba povinnosť a práca, pod farchou ktorej naša slabá mamička klesla do hrobu . . .

Gazduje nám teraz stará mamička a strýčik so strynkou budú nám tiež pomáhať, kým sa nám vrátiš.

Ešte raz Ťa prosím: vráť sa nám čím skôr!
Srdečne Ťa pozdravuje a bozkáva

Tvoj osíralý syn
Jožko.

VI. Listy blahoželacie.

1. Kamarát píše kamarátovi na deň mena.

V Lipovänoch, 24. júna 1912.

Drahý kamarát Janko!

Príjmi k dnešným Tvojim meninám moje srdečné blahoželanie. Nech Ťa Pán Boh živí a dá, aby sme i na budúce boli vždy dobrými kamarátmi a úprimnými priateľmi.

Srdečne Ťa pozdravuje

Tvoj verný kamarát
Jožko.

2. Priateľka blahoželá priateľke k meninám.

V Jedlinove, 23. júla 1912.

Drahá Olinka!

Ty máš dnes mena a ja si Ťa nemôžem dnes tak vyobjímať a vybozkávať, ako som

to mohla urobiť teraz rok, keď si bola doma. Preto len touto cestou Ťa dnes srdečne pozdravujem a prajem Ti z celého srdca, aby Ti milý Pán Boh dal zdravia a všetkých potrebných darov. On sám nech Ťa chráni od všetkého zlého a dá, aby si sa mi čím skôr šťastlivo domov vrátila.

V duchu Ťa objíma a bozkáva

Tvoja verná priateľka

_____ Anča.

3. Odpoveď na to a podobné blahoželanie.

V Orechovciach, 26. júla 1912.

Drahá Anička!

Ďakujem Ti za úprimné blahoželanie ku dňu môjho mena a podobne prajem i ja Tebe od Hospodina všetko dobré. On sám nech i Tebe udelí v hojnej miere všetkého, čo Ti za dobré a osožné uzná!

Srdečne Ťa pozdravuje a bozkáva

Tvoja verná priateľka

_____ Oľga.

4. List dcéry otcovi na deň mena.

V Tešíne, 19. marca 1912.

Drahý Otecko môj!

Po prvý raz v mojom živote listovne Ti blahoželám ku dňu Tvojho mena. Milšie by mi síce bolo, keby som Ti mohla osobne pobožkať ruku a vrelým objatím prejavit city môjho srdca; ale darmo je: musím to len písomne urobiť.

Nuž nech Ti milý Pán Boh udelí zdravia, nech predlži dni života Tvojho a sám nech Ti pomáha v Tvojich ťažkých prácach a dá, aby si i ďalej vládol starať sa o nás a my aby sme sa s Tebou ešte dlho tešili a pri Tvojom otcovskom boku dobre sa cítili.

To samé prajem i mamičke a prosím Pána Boha, aby vyslyšal túto úprimnú prosbu

Vašej poslušnej dcéry
Anny.

---

5. List dcérky matke na deň mena.

Vo Vysočanoch, 26. júla 1912.

Drahá Mamička!

Nie len dnes, v deň Tvojho mena, ale každý deň, vždy a všade Ti zo srdca prajem, aby Ťa Pán Boh spolu i s naším drahým oteckom ešte dlho v dobrom zdraví živil a požehnaním Svojím sprevádzal všetky Vaše dobré kroky!

V duchu Ťa bozkáva

Tvoja poslušná dcéra

Olga.

6. List vnuka starému otcovi na mena.

V Nižňanoch, 26. aug. 1912.

Drahý Starý otecko!

Ku dňu Tvojich vzácných menín a spolu i ku dňu Tvojich 80 ročných narodenín prajem Ti od Hospodina dobrého a stáleho zdravia. On sám nech Ti udelí čerstvosti, sily, spokojnosti a dá, aby sme sa ešte dlho

mohli s Tebou tešiť. On sám nech spravuje a vedie slabú loďku Tvojho života na roz-
búrenom mori tohoto sveta do prístavu po-
koja a večnej blaženosti!

Toto všetko Ti zo srdca praje a v duchu
Ťa bozkáva

Tvoj
milujúci Ťa vnuk
Milko.

7. List syna rodičom na vianoce.

V Koreňanoch, 23. dec. 1912.

Drahí Rodičia!

Keď tento môj lístok dostanete, iste bu-
dete už sedieť k vianočnému stolu, pri kto-
rom teraz po prvý raz nebudem sa môcť
spolu s Vami potešiť z narodenia Syna Bo-
žieho, Pána a Spasiteľa nášho Ježiša Kri-
sta, a zaspievať si s Vami tú milú vianočnú
pieseň „Čas radosti, veselosti.“ Budem Vám
iste chybeť, no uspokojte sa! Veď keď i
telesne vzdialený som od Vás, ale v duchu
iste budem s Vami a medzi Vami.

Želám si len to, aby Vás tieto moje ria-

dky našly v dobrom zdraví a prajem Vám, aby sám ten narodený Spasiteľ udelil Vám pravej vianočnej radosti a blaženosti.

Srdečne Vás pozdravujem a v duchu bozkávam.

Váš
vzdialený syn
Janko.

---

8. List rodičom k novému roku.

V Medzihorí, 31. dec. 1912.

Drahí Rodičia!

Tento lístoček, ktorý Vám píšem ešte v starom roku, dostane sa Vám do rúk už len v prvé ráno roku nového. Lebo veď vlastne tak chcem, aby Ste ho dostali hneď na úsvite nového roku a aby Ste si z neho vyčítali moje srdečné novoročné blahoželanie.

Nuž prajem Vám, Rodičia moji drahí, aby Vás Hospodin v tomto nastávajúcom roku chránil od všetkého zlého a korunoval všetky Vaše dobré práce a namáhania Svojím

Otcovským požehnaním! On sám nech Vám stále udeľuje zdravia, sily, trpelivosti i potechy v tieto krušné časy a nech nás všetkých zavaruje od hriechu a časného i večného nešťastia! On sám nech udeľuje nie len nám, ale i všetkým našim spolubratom a spolusestrám na každý deň milosti Svojej v hojnej miere a nech všemohúca a štedrá ruka Jeho stále obsýpa nás Svojím duchovným i telesným požehnaním. Pritom nech nás vedie po cestách pravých a sám nech nás naučí žiť podľa Svojej svätej vôle. Milosť Jeho nech prebýva v nás i vôkol nás časne i večne!

S tým Vás srdečne pozdravuje a v duchu objíma

Váš úprimný syn
Janko.

OBSAH.

Úvod

a úprava, ako treba listy písať a adresovať 3

I. Listy pozývacie.

Pozvanie baviť sa s novou bábikou	11
Odpoveď na toto pozvanie	11
Pozvanie baviť sa s vozíčkom	12
Odpoveď	12
Pozvanie obzrieť si stavebné kamienky	13
Odpoveď	14
Pozvanie hrať sa novou loptou	15
Odpoveď	15
Pozvanie čítať nové knižočky	16
Odpoveď	16
Pozvanie čítať peknú knižočku	17
Odpoveď	17
Pozvanie čítať Robinsona	18
Odpoveď	19
Pozvanie čítať Slovenské Povesti	19
Pozvanie kamaráta, aby prišiel s knižkou	20
Pozvanie pomáhať si do záhrady	21
Pozvanie k sadeniu stromkov	21
Pozvanie obzrieť si kurence	22
Pozvanie obzrieť si barančeka	23
Pozvanie ísť sa na stanici	24

II. Listy zo školského života.

Prípis s ukázkou písma	25
Odpoveď	25
Nemocná žiačka píše kamarátke	26
Nemocný žiak píše učiteľovi	26

Prosba o požičanie knižky	27
Pozvanie kamaráta prezreť úlohu	28
List sestre o školskom výlete	29
List bratovi o poslanie veršika	31

III. Listy objednávacie.

Prosba o poslanie soznamu kníh	33
Druhá prosba o soznam kníh	33
Tretia prosba o to samé	34
Dotaz, čo budú stáť tieto knižočky	34
Objednávka knižočky	35
Objednávka viacerých knižočiek	36
Objednávka hospodárskych knižiek	37
Objednávka kníh pre remeselníka	38

IV. Listy dietok od rodičov vzdialených.

Prvý list dcéry rodičom	39
Podobný list tetke	42
List priateľke o tom samom	43
List kováčskeho učňa rodičom	45
List žiaka matke vdove	47
List dcéry rodičom, aby pre ňu prišli	49

V. Listy dietok rodičom z domu vzdialeným.

Syn píše otcovi do Ameriky	51
Dcérka píše matke do nemocnice	53
Syn píše otcovi o smrti matkinej	54

VI. Listy blahoželacie.

Kamarát píše kamarátovi na deň mena	56
Priateľka blahoželá priateľke k meninám	56
Odpoveď na to a podobné blahoželanie	57
List dcéry otcovi na deň mena	58
List dcéry matke na deň mena	59
List vnuka starému otcovi na mena	59
List syna rodičom na vianoce	60
List rodičom k novému roku	61

- Krivá hus a ručník.** Rozprávka. Napísal August Horislav Škultéty. Cena 16 halierov.
- Bláznivá a Ako sa naučil Miško kapustu jesť?** Dve rozpr. Napísal Z. Lojková. Druhé vyd. 16 hal.
- Choré deti a Kto z mladi zvieratká mučí, ten sa ľudí mučí učí.** Dve rozprávky. Napísal August Horislav Škultéty. Cena 16 halierov.
- Droťárík. Verný psiček. Mátohy niet!** Tri rozprávky. Napísal Anton E. Timko. Cena 16 halierov.
- Potrestaná posmešnica. Odmenená vernosť. Malá Eva.** Tri rozprávky. Napísal Z. Lojková. 16 hal.
- Dobré dieťa poklad rodičov. Kto do teba kameňom, ty do neho chlebom.** Od Z. Lojkovej. **Vo väzení.** Od Antona E. Timku. Tri rozpr. Cena 16 hal.
- Kde sa vzal?** Rozprávka z terajších časov. Napísal Ludmila Podjavorinská. Cena 12 halierov.
- S kroka na krok a Chodil po pánoch.** Dve rozpr. Napísal Somolický. Cena 12 halierov.
- Husacie kosti.** Obrázok z dedinského života. Napísal Podtatranský. Cena 12 halierov.
- Striga a Doviedol somára miesto kravy.** Dve rozpr. zo života. Napísal Somolický. Cena 12 halierov.
- Macocha a Všade dobre, doma najlepšie.** Dve rozprávky. Napísal Dunajský. Cena 12 halierov.
- Dvaja bratia a Nešťastie — pôvodcom šťastia.** Dve rozprávky. Napísal Podjavorinská. Cena 16 hal.
- Čertove kúsky. Lahkomyselná pravota, hotová psota. Reposícia.** Tri rozprávky zo života. Napísal Somolický. Cena 12 halierov.
- Lacná kúpa, a predsa draho padla!** Skutočná udalosť. Dľa S. napísal J. G. T. Cena 16 halierov.
- Martin Rebrina a jeho chodníčky.** Rozprávka. Napísal M. Dolinská. Cena 12 halierov.
- Ondrej Náková a Svoreňov ženský klobúk.** Rozprávka. Napísal M. Dolinská. Cena 12 halierov.
- Janičko a jeho sánočky.** Rozprávka. Poslovenčil P. J. H. Cena 16 halierov.
- Hrobár a Posledný deň v štatranský.** Cena 12 hal

P175925

Cena 48 halierov.

175925